

ZAPAMIĘTAJ:

Przebieg inwazyjnej choroby meningokokowej jest błyskawiczny i w ciągu 24 godzin może zakończyć się śmiercią.⁹

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom wywołanym przez meningokoki są szczepienia ochronne.¹²

Referencje:

1. Skoczyńska A, Kuch A, Waśko I et al. Inwazyjna choroba meningokokowa u chorych poniżej 20. roku życia w Polsce w latach 2009-2011. *Pediatr Pol* 2012; 87: 438-443.
2. Siewert B, Stryczyńska-Kazubska J., Wysocki J., Inwazyjna choroba meningokokowa w: *Pediatría po Dyplomie, Medical Tribune Polska*, czerwiec 2017
3. Koroun, Inwazyjna choroba meningokokowa (ICHM) w Polsce w 2018 roku, źródło: <http://koroun.edu.pl/wp-content/uploads/2019/05/ICHM2018.pdf> (dostęp marzec 2020)
4. Kalicki B., Mews J., Wawrzyniak A., Sepsa meningokokowa o pionującym przebiegu [w:] *Inwazyjna Choroba Meningokokowa, PZWL, Warszawa 2016*
5. Grzesiowski P., Inwazyjne zakażenia meningokokowe u dzieci [w:] *Pediatría po Dyplomie, Medical Tribune Polska*, październik 2017
6. Szenborn L., Inwazyjna choroba meningokokowa – dobre wieści z pola rywalizacji człowieka z bakteriami [w:] *Praktyka Lekarska*, czerwiec 2017
7. Jackowska T, Wagiel E. Inwazyjna choroba meningokokowa – praktyczne wskazówki dla lekarzy. *Postępy Nauk Medycznych* 2014; XXVII:44–50
8. Thompson MJ, et al. *Lancet* 2006;367:397-40
9. WHO „Health topics: Meningitis, <http://www.who.int/topics/meningitis/en> (dostęp: lipiec 2019)
10. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w Polsce od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. oraz w porównywalnym okresie 2018 r., dostęp na: http://www.wold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/2019/INF_19_12B.pdf;
11. Pace D., Pollard Andrew J., Meningococcal disease: Clinical presentation and sequelae, *Vaccine* 30S (2012) B3-B
12. Konior R. Szczepienie przeciwko meningokokom, <https://www.mp.pl/pacjent/szczepienia/szczepienia-isczcepionki/65157>, szczepienie-przeciwko-meningokokom [dostęp marzec 2020]
13. Program Szczepień Ochronnych na rok 2020
14. Inwazyjna Choroba Meningokokowa – w pytaniach i odpowiedziach (wywiad z prof. J. Wysockim) *Praktyka Lekarska, Zeszyty Specjalistyczne nr 143 (9/2016)*.
15. Konior R., Szczepienia przeciwko meningokokom [w:] *Inwazyjna Choroba Meningokokowa, PZWL, Warszawa 2016*
16. Badanie Kantar: Szczepienia dziecięce. Postawy i stosowanie przez kobiety w ciąży i młode matki. Raport z badania dostępny na pl.gsk.com
17. <https://pulsmedycyny.pl/grozne-meningokoki-sa-nieznane-mamom-908488>
18. Film dostępny na www.wyprzedzmeningokoki.pl

GSK Commercial Sp. z o.o., ul. Rzymowskiego 53, 02-697 Warszawa, tel.: 22 576 9000, fax: 22576 9001, pl.gsk.com

Szczepienie, podobnie jak podanie leku, może wiązać się z wystąpieniem działań niepożądanych.

Wszystkie działania niepożądane produktów leczniczych należy zgłaszać do Departamentu Monitorowania Niepożądanych Działań Produktów Leczniczych Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, Al. Jerozolimskie 181C, 02-222 Warszawa, tel. (22) 492-13-01, fax (22) 492-13-09, zgodnie z zasadami monitorowania bezpieczeństwa produktów leczniczych. Formularz zgłoszenia niepożądanego działania produktu leczniczego dostępny jest na stronie Urzędu www.urpl.gov.pl lub Podmiotu Odpowiedzialnego za produkt, którego zgłoszenie dotyczy.

Treści zamieszczone w materiale mają wyłącznie charakter informacyjny, nie mogą być traktowane jako forma konsultacji medycznej i nie mogą zastąpić konsultacji lekarza, do którego należy ostateczna decyzja o sposobie i zakresie stosowanego leczenia.

NP-PL-MNX-BROC-190001, 3.2020.

wyprzedź
meningokoki

gsk

MENINGOKOKI
SĄ JEDNYMI
Z GROŹNIEJSZYCH
BAKTERII, JAKIE
MOGĄ ZAATAKOWAĆ
MAŁE DZIECI¹

Sprawdź, jak możesz pomóc chronić swoje dziecko
www.WyprzedzMeningokoki.pl

Czym są meningokoki i komu grożą?

Meningokoki to potoczna nazwa bakterii, dwoinek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych¹.

Bakterie te wywołują **inwazyjną chorobę meningokokową (IChM)** przebiegającą najczęściej pod postacią **sepsy lub sepsy z zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych**².

Istnieje 12 typów meningokoków (serogrup), ale za ponad **90%** wszystkich zakażeń na świecie odpowiada pięć z nich: **A, B, C, Y i W!**

W Polsce, w 2018 roku, **większość zakażeń (65%) wywołały meningokoki typu B.** Wśród dzieci do 2. roku życia typ B odpowiadał za **75%** przypadków choroby³.

ZAPAMIĘTAJ:

IChM może dotknąć każdego, bez względu na wiek. Jednak zdecydowanie częściej cierpią z jej powodu najmłodszy³.

Największa zapadalność przypada na 1. rok życia³.

Jak można się zakazić?

Meningokokami można zakazić się **wyłącznie od drugiego człowieka** – zarówno od osoby chorej, jak i bezobjawowego nosiciela².

ZAPAMIĘTAJ:

Szacuje się, że ok. 10 proc. społeczeństwa jest nosicielami meningokoków⁴, a w zamkniętych środowiskach, np. w żłobkach czy przedszkolach, nawet do 80 proc. osób.⁵

Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową⁶, np.

Poprzez kaszel lub kichanie

Picie z jednej butelki

Używanie wspólnych sztućców

Oblizywanie smoczka

Głęboki pocałunek.

Objawy i przebieg inwazyjnej choroby meningokokowej (IChM)

Pierwsze objawy IChM mogą przypominać przeziębienie i grypę, dlatego jest ona trudna do rozpoznania.⁷

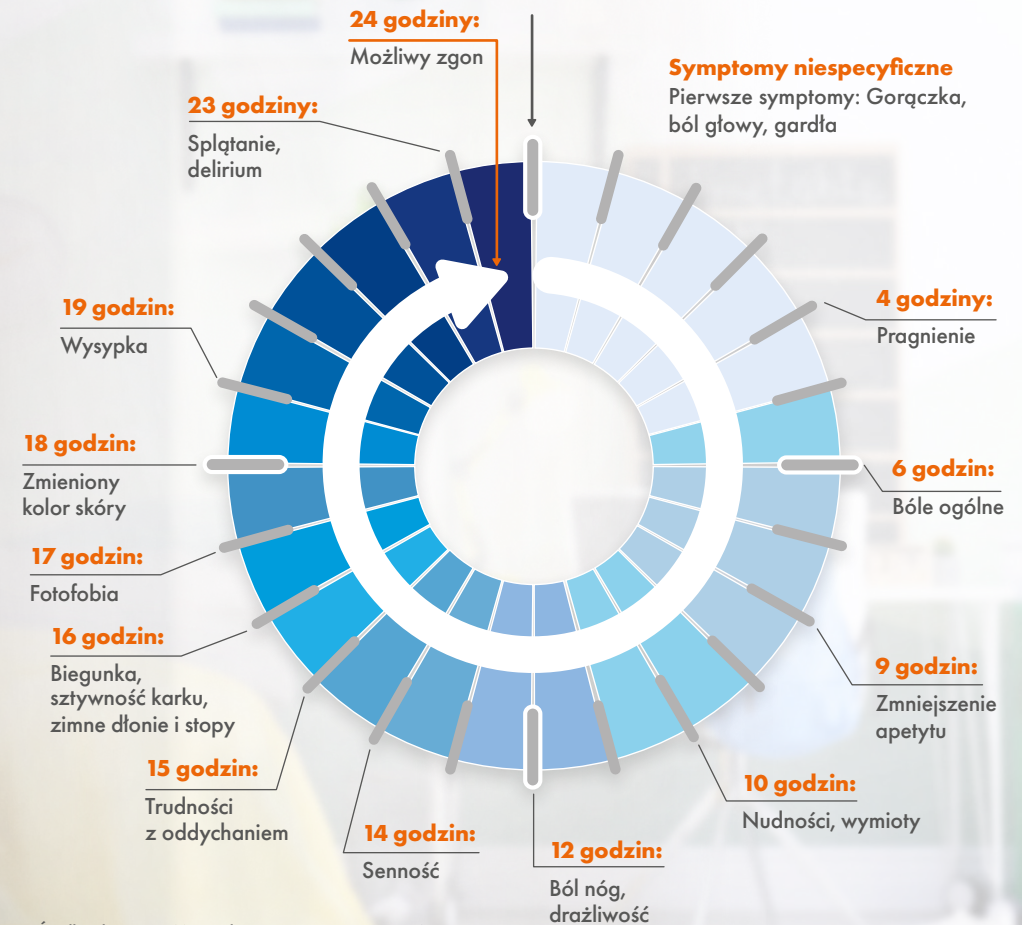
Pojawia się:

- Gorączka
- Nudności i wymioty
- Brak apetytu
- Rozdrażnienie
- Ból brzucha
- Biegunka
- Objawy infekcji dróg oddechowych.

Objawy nie zawsze występują w określonej kolejności, a część z nich może się w ogóle nie pojawić⁶.

Jak rozwija się IChM⁸ – poznaj objawy i szybko reaguj

Źródło: Thompson MJ, et al. Lancet. 2006;367:397-403

Charakterystycznym, ale nie zawsze obecnym objawem IChM jest **wysypka wybroczynowa**⁶, nie blednąca pod wpływem nacisku (sprawdź, jak wykonać tzw. test szklanki – na stronie wyprzedzmeningokoki.pl).

To sygnał alarmowy, świadczący o tym, że chory powinien jak najszybciej trafić do szpitala².

Skutki inwazyjnej choroby meningokokowej (IChM)

To jedno z cięższych zakażeń bakteryjnych¹⁵, a jego skutki są bardzo poważne.

100% chorych hospitalizowanych¹⁰

Osoby z bliskiego otoczenia chorego otrzymują **chemioprophylaktykę** – antybiotyk.⁵

Nawet 1 na 5 chorych umiera³
– zbyt późna diagnoza i leczenie **zwiększa śmiertelność⁸**.

Nawet **1 na 5** osób, które pokonały chorobę doświadcza ciężkich następstw⁹

Najczęściej występują:

- **powikłania dot. narządów**, np. ubytki skóry, amputacje palców/kończyn, niewydolność nerek
- **powikłania neurologiczne**, np. głuchota, padaczka, niedowład
- **powikłania psychiczne**, np. trudności w nauce, zaburzenia koncentracji, opóźniony rozwój intelektualny²

Rodzice dzieci, które przeżyły epizod IChM mogą wykazywać **objawy lękowe** przez miesiące, a nawet lata¹¹.

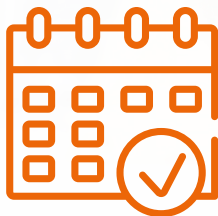
Ochrona za pomocą szczepień

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom wywołanym przez meningokoki są szczepienia ochronne¹².

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w Polsce (za zdecydowaną większość zakażeń odpowiada typ B), niemowlę lub dziecko mieszkające w naszym kraju powinno być w pierwszej kolejności szczepione przeciwko meningokokom typu B.¹⁴

W obowiązującym aktualnie w Polsce Programie Szczepień Ochronnych, **szczepienia przeciwko meningokokom są określone jako tzw. szczepienia zalecane**, co oznacza, że są odpłatne.¹³

Szczepienia można rozpocząć już od 2. miesiąca życia, ale w związku z tym, że istnieje kilka schematów szczepienia przeciwko meningokokom – można je rozpocząć także później, np.: po 2., po 6. miesiącu życia, a także w wieku żłobkowym, przedszkolnym, czy młodzieńczym.¹³

Przykładowe możliwości realizacji Programu Szczepień Ochronnych

Treści zamieszczone w materiale mają wyłącznie charakter informacyjny, nie mogą być traktowane jako forma konsultacji medycznej i nie mogą zastąpić konsultacji lekarza, do którego należy ostateczna decyzja o sposobie i zakresie szczepienia.

Schemat szczepień wg Programu Szczepień Ochronnych^{1a}

Alternatywny kalendarz szczepień do ukończenia 3. roku życia z wykorzystaniem płatnych szczepionek zalecanych^c

WIEK	SZCZEPIENIA OBOWIĄZKOWE (BEZPŁATNE) ^c i wybrane szczepienia zalecane (płatne)
Po urodzeniu	wzw B, gruźlica
2 miesiąc	3 w 1 (DTPw), Hib, wzw B, pneumokoki ^a , rotawirusy, meningokoki ^b
4 miesiąc	3 w 1 (DTPw), Hib, polio (IPV), pneumokoki ^a , rotawirusy, meningokoki ^b
5-6 miesiąc	3 w 1 (DTPw), Hib, polio (IPV), rotawirusy, meningokoki ^b
7 miesiąc	wzw B, meningokoki ^b
13-15 miesiąc	odra+świnka+różyczka, pneumokoki ^a , ospa wietrzna, meningokoki ^b
16-18 miesiąc	3 w 1 (DTPw), Hib, polio (IPV), ospa wietrzna
24 miesiące (bilans dwulátka)	wzw A, meningokoki ^b
2-3 lata	wzw A

PROGRAM NA 5-TKĘ szczepienie skojarzone 5 w 1 (DTPa+IPV+Hib)
wzw B, gruźlica
5 w 1, wzw B, pneumokoki ^a , rotawirusy, meningokoki ^b
5 w 1, pneumokoki ^a , rotawirusy, meningokoki ^b
5 w 1 (rotawirusy), meningokoki ^b
wzw, meningokoki ^b
odra+świnka+różyczka, pneumokoki ^a , ospa wietrzna, meningokoki ^b
5 w 1, ospa wietrzna
wzw A, meningokoki ^b
wzw A

PROGRAM NA 6-TKĘ szczepienie skojarzone 6 w 1 (DTPa+IPV+Hib+wzw B)
wzw B, gruźlica
6 w 1, pneumokoki ^a , rotawirusy, meningokoki ^b
6 w 1, pneumokoki ^a , rotawirusy, meningokoki ^b
6 w 1 (rotawirusy), meningokoki ^b
meningokoki ^b
odra+świnka+różyczka, pneumokoki ^a , ospa wietrzna, meningokoki ^b
6 w 1, ospa wietrzna
wzw A, meningokoki ^b
wzw A

 szczepienie obowiązkowe (bezpłatne)

 alternatywa dla szczepień bezpłatnych obowiązkowych (płatne)

 szczepienie zalecane (płatne)

 szczepienie doustne przeciw rotawirusom (płatne)

 3-cia dawka w przypadku zastosowania szczepienia o 3-dawkowym schemacie (płatne)

a. Szczepienie przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* w populacji ogólnej jest obowiązkowe (bezpłatne) dla dzieci urodzonych po 31.12.2016 r. Wcześnieiki i dzieci z grup ryzyka są szczepione schematem 3+1. b. Schemat szczepień uzależniony jest od rodzaju użytego preparatu oraz wieku, w którym rozpoczęto szczepienie, zgodnie z zarejestrowanymi wskazaniami do stosowania oraz jednoczesnego podania szczepień. c. Nie uwzględniono szczepień obowiązkowych osób szczególnie narażonych na dane zakażenie (grupy ryzyka). Nie uwzględniono dzieci z trwałymi przeciwwskazaniami do szczepienia przeciw krztuścowi szczepionką DTPw oraz dzieci urodzonych przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży lub urodzonych z masą urodzeniową ciała poniżej 2 500 g. Szczepienia oferowane w ramach poszczególnych programów: 3w1 (DTPw) - szczepienie skojarzone przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi (komponenta pelhokomórkowa); 5w1 (DTPa + IPV + Hib) - szczepienie skojarzone przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi (komponenta acelularna), polio, Hib; 6w1 (DTPa + IPV + Hib + wzw B) - szczepienie skojarzone przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi (komponenta acelularna), polio, Hib, wzw B; odra+świnka+różyczka - szczepienie przeciwko odrze, śwince i różyczce; wzw B - szczepienie przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B; wzw A - szczepienie przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A. Decyzja o jednoczesnym podaniu różnych szczepień i wyborze preparatów należy do lekarza kwalifikującego pacjenta do szczepienia.

1. Program Szczepień Ochronnych na rok 2020 http://dziennikmz.mz.gov.pl/api/DUM_MZ/2019/87/journal/5727 (dostęp z dn. 14.11.2019)

Co mówią lekarze i rodzice?

Rodzice bardzo często nie zdają sobie sprawy z tego, jak groźne może być zakażenie meningokokami oraz że mogą zabezpieczyć swoje dzieci poprzez szczepienia. Natomiast lekarzowi wystarczy jeden przypadek pacjenta z inwazyjną chorobą meningokokową, by zapamiętać go na zawsze. Jest to przede wszystkim związane z piorunującym przebiegiem choroby. Stan pacjenta pogarsza się dosłownie z minuty na minutę.

Dr n. med. Alicja Karney,
– kierownik Oddziału Hospitalizacji Jednego Dnia
w Instytucie Matki i Dziecka w Warszawie¹⁷

Choroba synka zmieniła życie całej naszej rodziny. Mamy z mężem pretensję do siebie, że nie zaszczepiliśmy go przeciwko meningokokom. Dzisiaj obaj nasi synowie są już zaszczepieni.

Magda,
– mama 2-letniego Kacpra i 5-letniego Tomka¹⁸

Odpowiedz na poniższe pytania i sprawdź, ile wiesz o meningokokach.

Zajrzyj na następną stronę, by przekonać się, jaką masz wiedzę w porównaniu z innymi rodzicami

1. Czy dotychczas słyszała(e)ś o możliwości zaszczepienia dziecka przeciw meningokokom?

- a) TAK
- b) NIE, ale słyszała(e)m coś o meningokokach
- c) NIE i w ogóle nic nie słyszała(e)m o meningokokach

2. Czy wiesz, jakie są objawy i konsekwencje zakażenia meningokokami?

- a) NIE WIEM
- b) Jeśli TAK, to je wymień:

.....
.....

3. Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że zakażenie meningokokami występuje najczęściej u dzieci w 1. roku życia?

- a) TAK
- b) NIE
- c) NIE WIEM

4. Czy to prawda, że choroba meningokokowa daje początkowo objawy podobne do przeziębienia, a dalszy jej przebieg może być dramatyczny i w ciągu 24 godzin może doprowadzić do zgonu?

- a) TAK
- b) NIE
- c) NIE WIEM

5. Czy wiesz, że większość zakażeń w Polsce wywołują meningokokoki typu B?

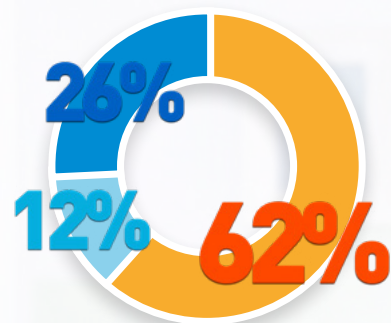
- a) TAK
- b) NIE
- c) NIE WIEM

Sprawdź jak odpowiadali rodzice¹⁶:

1. Czy dotychczas słyszała(e)ś o możliwości zaszczepienia dziecka przeciw meningokokom?

WSZYSTKIE BADANE 2019

(ciężarne + matki dz. do 12 m.)

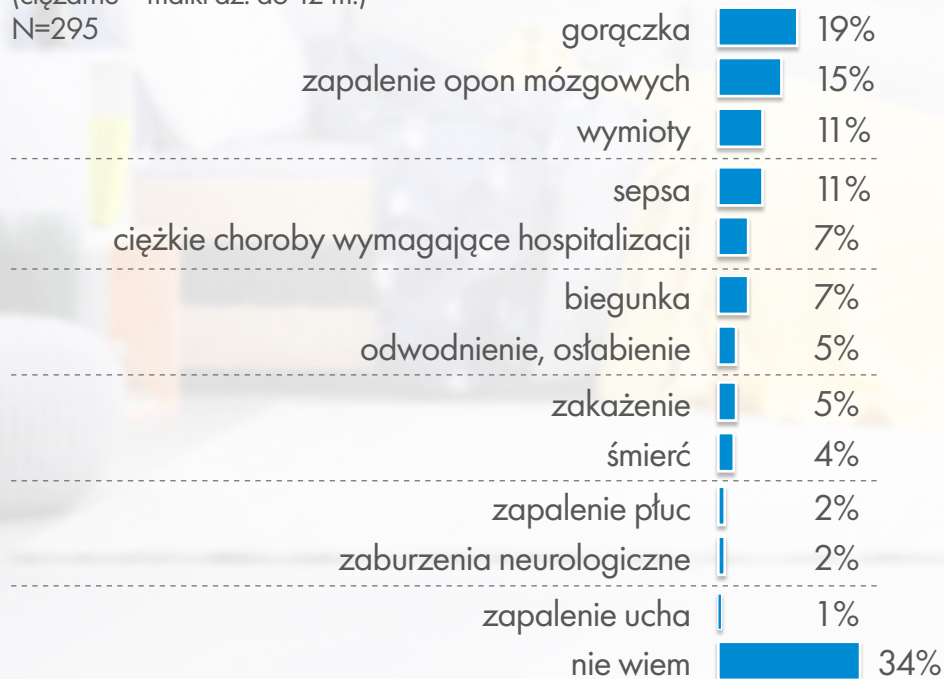
- tak
- nie (ale słyszała coś o meningokokach)
- w ogóle nie słyszała o meningokokach

2. Czy wiesz, jakie są objawy i konsekwencje zakażenia meningokokami?

WSZYSTKIE BADANE, które słyszały o zakażeniach - 2019

(ciężarne + matki dz. do 12 m.)

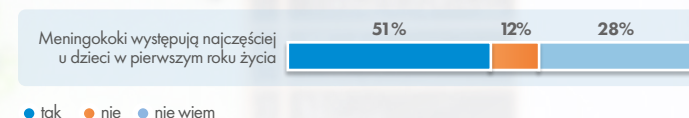
N=295

3. Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że zakażenie meningokokami występuje najczęściej u dzieci w 1. roku życia?

WSZYSTKIE BADANE

(ciężarne + matki dz. do 12 m.)

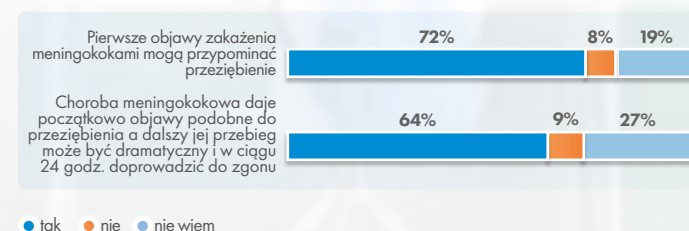

tak	
2017	2019
27%	35%

4. Czy to prawda, że choroba meningokokowa daje początkowo objawy podobne do przeziębienia, a dalszy jej przebieg może być dramatyczny i w ciągu 24 godzin może doprowadzić do zgonu?

WSZYSTKIE BADANE

(ciężarne + matki dz. do 12 m.)

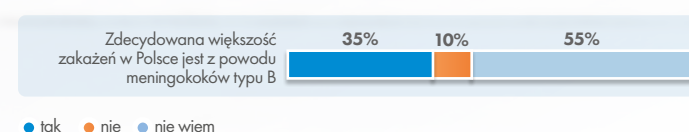

tak	
2017	2019
71%	72%
60%	64%

5. Czy wiesz, że większość zakażeń w Polsce wywołują meningokokoki typu B?

WSZYSTKIE BADANE

(ciężarne + matki dz. do 12 m.)

tak	
2017	2019
27%	35%